

Europ'a după tractatul dela Berlinu.

După caderea Plevnei, schimbându-se sortii războiului, prin concursul dat din partea României aliatului său dela Newa, în favoarea armelor rusești, în scurtu timp Turcii aș silita a-și trimite parlamentarii săi în cuartirulu generalu rusesc, pentru ca să înplădă pace dela inamiculu său de mărte. Resultatulu acestui pasu fu încheierea faimosulu tractatu dela San-Stefano, prin care imperiulu semi-lunei era redus la o simpla notiune geografică. Prin acelu tractatu Rusii își lua partea leului și era aproape a realiza testamentulu traditionalu a lui Petru celu Mare. Nu îi mai lipsea decât numai Constantinopolulu, acaru cadere în posesiune rusescă nu mai era decât o cestiune de timp.

D'abea după ratificarea tractatulu dela San-Stefano din partea Sultanulu, se tredi și betran'a Europa, ce pareă adormita și cuprinsa de unu somnu narcoticu, pentru ca să facă marea descoperire, ca prin tractatulu dela San-Stefano sunt sfășiate tôte tractatele anteriore, prin care se garantă în modu colectivu esistenț'a și integritatea teritorială a imperiulu otomanu, și ca prin acelu tractatu sunt desconsiderate și violate în modulu celu mai brutalu dreptulu gintiloru și interesele comune ale Europei întregi. Urmarea acestei descoperiri, pe care press'a liberă și independența o făcuse cu multu înainte așia numitiloru diplomați privilegiați fu, ca Angli'a secundată mai vertosu de ministrulu de externe alu Austro-Ungariei comitele Andrassy, care la Reichstadt încheiase, de și numai verbalu tractatulu de împartire a imperiulu otomanu, protestara în contra dispozițiilor decretate prin tractatulu dela San-Stefano și pretinșera ca acelu tractatu să fie supus revizuirii unu congresu alu poteriloru garante. După o resistență obstinată din partea guvernulu rusesc, care nu era nici decum dispus să lase prad'a din ghiarale sale, în fine se supuse, după îndelungate și dificile negociațiuni vointiei manifestate în modu energicu cu deosebire din partea Angliei și fara îndoială ca și în urma bunelor consilii ale „bunulu amic” din Berlinu.

Rolurile împartite, și după ce Angli'a bagase în buzunaru însul'a Cipru, congresulu europénu fu conchiamatu pe diu'a omișă de 13 Iuniu la

Berlinu, unde se și deschise, alegându-și de președinte pe „onestulu samsariu” și totuodată mare cancelariu alu Prusso-Germaniei, principele Bismark. Acelu congresu dela care se acceptă pacificarea durabilă a Europei dură di cu di tocmai o luna, ținându-se ultim'a ședința în 13 Iuliu a. c. dela care se datéșă fatalulu tractatu, cunoscutu atātu de bine, sub numirea: tractatulu dela Berlinu.

Scopulu nostru nu pôte fi a discuta pe largu dispozițiunile acelu tractatu, dela care comitele Andrassy se reintórse cu faimosulu „mandatu europénu” alu ocupării celor două provincii turcești, care au costatu până acuma pe poporale monarhiei austro-ungare, dieci de mii victime omenești și preste 120 de milioane de fiorini. Nu potemu se ne ocupamu de astadata nici cu consecințele acelu tractatu, pe care nici unu altu statu nu le simte mai multu decât tocmai monarhi'a noastră, ci purtându contu de măsuratulu spaciu de care dispunemu, ne vomu margini a constata puru și simplu în liniamente generali situațiunea, care s'au creatu Europei prin tractatulu dela Berlinu.

Dacă mai înainte de a putea face această, trebuie să prețimem, ca congresulu din Berlinu în fondu n'a fostu alta, decât unu duelu diplomaticu între puternici rivali Rusii și Angli'a, avându cea dintăiu de secundantu fôrte abilu pe însusi președintele congresulu și pe providențialulu diplomatu comitele Andrassy. Franci'a n'au secundatu, decât numai în acele momente în cari pacea d'abea încheiată era de nou periclitată, și pusă în cestiune, ceea ce pentru grandiosulu ei triumfu, pentru care se preparase și pe care avea să-lu serbedie prin espozițiunea sa universală, ar fi fostu identicu cu unu fiasco. Itali'a d'abea au fostu ascultată, éra Turci'a, care fusese caus'a duelulu, fu necesităta a urmări cu priviri apatice și scaldate în fatalismulu ei proverbialu, la decursulu și episoadele acelu duelu și a primi apoi fara contradicere, tôte condițiunile de împacare, asupra carora se învoisera cei două duelanți. Statele cele mici, care încă au fostu chiamate ca marturie, la acelu spectacolu diplomaticu, apropiându-se prea tare de combatanți, primira în decursulu voltigelor și paradelor diplomatice, câteva lovituri nici decum usiôre, dară pentru cari puternicii rivali după terminarea luptei, își cerura scuse în termeni cei mai poleiti, ceea ce nu împiedecă înșe, că lovitura se nu fia dată și că durerea

simțită se fia mai puțin usturătoare. În pozițiunea această s'au aflatu Români'a, Serbi'a și Muntenegrulu.

Condițiunile împacării sunt depuse în tractatulu dela Berlinu, care este prob'a cea mai palpabilă și unu monumentu neperitoru, atātu a incapacității și miopismulu politicu pe de o parte, éra pe de alt'a a cumpăritei frivolității și demoralizării, care caracterizéșă pe așia numitii diplomați esiti din școl'a celor două principii-cancelari Bismark și Gorciacof. Minciun'a, perfidi'a, nesinceritatea și tradarea și tôte celelalte calități de acelasiu calibru, care distinguu pe unu adevératu diplomatu din școl'a modernă, și-au serbatu triumfulu lor obscuru și revoltatoru la mész'a cea verde din strălucitôrea sală a palatulu Radziwill din Berlinu. Acolo diplomații cei mari în decursu de o luna de zile au datu lumii profane ocașiune să se petrunda cu naivele sale priviri subtu velulu auritu, care acopere misteriele diplomatice. Efectulu este acelasiu pe care l'au avutu redicarea velulu de pe chipulu mitologicu dela Saș, adică — desilusionarea cea mai completă. Într'adeveru, esaminându cu tóta serioșitatea punctele tractatulu dela Berlinu și reamintindu-ne cele ce s'au petrecutu în decursulu sesiunii de o luna a congresulu, nu vomu afla decât o creatura monstrușă născută din mam'a intrigă cu tatalu arbitariulu și botezatu de nasiulu dictatoru „forti'a primédia dreptulu.” Multu defaimatulu patriotu italianu Macchiavelli, déca reinviandu ar fi potutu asista pe nevedite în vre unu colțiu alu salei congresulu din Berlinu, fara îndoială ca de și elu este autorulu multu citatei carti „Il principe”, n'aru fi esitat a recunôșce, ca fatia cu diplomați'a de astadi, art'a sa era încă în scutece și ca elu a fostu numai unu diletant. A fostu rezervatu luminatulu secolu alu XIX se dea probe despre înalt'a perfecțiune și desvoltare de care pôte fi capabilă art'a așia numita diplomatică. N'avemu alta de facutu, pentru ca să ne convingemu despre această, decât să analizamu captiosulu, echivoculu, elasticulu și rafinatulu textu alu tractatulu dela Berlinu, care pôte servi ca modelu și ilustrațiune pentru elevii academiilor diplomatice, ca cum trebuie a se încheiea unu tractatu, care în locu se fia o garanția a păcii, din contra are să fie numai prologulu unu război s'eu a unei conflagrațiuni generale. Déca a fostu acesta scopulu principulu Bismark

Foișior'a „Observatoriulu”.

„Paz'a Dunareii”.

Poesie de M. S. Regala Dóm'n'a Romaniloru.)*

O! nu te teme, tiér'a mea,
 Cu brătiulu meu te-oiu apăra,
 Vedi tu colo stégulu turcescu
 De unde tunuri ne pândescu?
 Chiar' mii de bombe d'ar' asvêrli
 Cu Domnulu Carolu le-oiu sdrobi.

Dunarea vecinicu ne-a iubit, u
 Pe und'a ei amu mai plutit, u
 Ale ei valuri cântă blandu:
 „La zidu, copii, sariti curendu!
 Dati focu, luptati, viteji eroi,
 Că-ci Domnulu Carolu e cu voi!”

O! nu te teme, tiér'a mea,
 A tale lăntiuri le-oiu sfarma!
 Mai facu o cruce și apoi
 Pornescu la luptă, la războiu,
 Desfășieru falnicu stégulu meu . . .
 Cu Carolu este Dumnedieu!

Pe aceste versuri s'a compus unu Marsiu Triumfalu de D-nu Ed. A. Hübsch, inspectorulu generalu alu musicelor armatei.

Francina s'eu Firulu Feciôrei.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

.....; paiangenulu era dina . . .
 Perrault.

Tata, v'a se dica ele vinu din raiu?
 — Da, copila, dragutia animei mele, aceste fire de argintu, ce sboru, în frumôșele zile de tòmna, dupe capriciôsulu gustu alu ventulu, fluturându și desinându albe firisôre pe azurulu bine-cuventatu alu cerulu, cadu din depanatôrea Feciôrei Maria.
 — Atunci povestesc istori'a, tata, voiesci?

I.

— Vrêu.
 Era o data Roger de Nuits, unu baronu burgundu. Roger numera șapte-spre-diece primaveri. Tatalu și mam'a sa murisera. Era destulu de frumosu, destulu de nobilu, și mai tôte atātu de bogatu ca regele.

Don Bertrand, unu sfântu preotu de la Illiers-les-Arceaux, era tutorele seu și-lu conducea în lume; dar don Bertrand era înaintatu în etate, și fiindu că nu se putea țiené de Roger, câte odată ilu perdeă din vedere pe la cotiturile poteciloru.

II.

Nu s'ar fi potutu gasi în tóta Burgundi'a bogată în vinuri, o féta mai frumôșă ca Francina. Era de cinci-spre-diece ani: unu bobocu de trandafir. Privia pe ferêștra casutiei sale, viile de pe betranulu d'elu cu nise ochi mai limpidi ca cristalulu. Blond'a lina a fusulu și suridea perulu ei auriu.

Paserile garduriloru învetiau cantecele ei atātu de dulci.

III.

Baronulu Roger avé ochiulu negru și unu peru brunu, mijia pe mustati'a sa. Într'o sêra, pe candu se

întorcea de la venatôre vesel, vediu pe Francina la ferêștra ei și o audi cantându-și cantecele.

Baronulu Roger își schimbă veselie; pentru ca sunt veselii de două feluri: una care ride și alta care viséșia.

IV.

Francina ridea, Francina visă după ventulu ce suflă la urechile tinerelor fete. Ea șemana cu dragele paseri ale bunulu Dumnedieu, alu caroru sufletu e o melodie . . . .

— Oh! tata, micile paseri au ele unu sufletu?
 — Da, fetișio; și florile au. Melodiile ale paseriloru, parfumuri ale floriloru, se exală ca rugăciunea, profumu și melodie a sufletelor noastre, și tôte acestea se înalță la ceru spre laud'a lui D-dieu.

Ca și baronulu Roger, Francina era orfană de tata și mama.

Dar' cătu pentru barôna, ah! dieu nu, sirmanica! N'avé nimicu pe pamentu de cătu ochii ei albaștrii și perulu seu blondu-cenusiu.

V.

A două di de dimișetia, baronulu Roger își luă pusc'a de venatôre; vediu în visu tóta starea Francinei: perii ei blondi-cenusii și ochii ei albaștrii.

De asta data, întrecu pe bunulu preotu atātu de multu, ca don Bertrand, perdutu prințre vitele vielor și întreba de drumu pe la tôte respantiele.

— Roger! Roger! striga elu, grabindu-și în zădaru pasulu.

Roger era deja la usi'a casutiei. Și elu chiema, incetisioru:

— Francino! Francino!

VI.

Francina nu era surdă; audiă ea bine. Numai, nu deschise pentru ca îi era frică. Dar tremura și zimbea, fiindu că baronulu Roger era tineru și frumosu, — și apoi elu era seniorulu.

si sunt multe momente care ne indreptatescu a presupune acésta, apoi marele cancelarú pôte fi multumitu de oper'a sa.

Este o aksioma elementara, ca durabilitatea unui contractu séu tractatu este conditionata prin dispositiunea si deobligamentulu reciprocu alu contraentiloru de a si observa conditiunile acelu contractu séu tractatu. Violarea comisa de càtra unulu din contraenti dispensésa pe celalaltu séu pe ceilalti contraenti de a mai respecta liter'a contractului incheiatu. Acésta o scie prea bine fieste care clientu, care au avutu in viati'a sa vre unu procesu, fara ca se fi trecutu prin scól'a diplomatiei. In viatia civila partea, care a calcatu séu a violatu contractulu fia elu privatu séu socialu isi primesce pedéps'a meritata si pórtá spelese procesului in póterea sentintiei aduse de tribunalulu la care au apelatu celu neindreptatitu pentru revindicarea dreptului seu violatu séu nerespectatu. Acesta este unu postulatu alu luptei pentru dreptu, care pentru individulu singuraticu este identica cu lupt'a pentru esistenti'a sa. In pracs'a diplomatica inse nu este asia. Unu diplomatu, care au pierdutu procesulu fia fi fostu caus'a pentru care au pledatu elu ori càtu de injusta, nu se supune arbitriului seu naturalu, care este ratiunea si echitatea, ci apelésa fara intardiere la ultima ratiune a regiloru, care odinióra era forti'a brutala, éra astadi se numesce „forti'a care primédia dreptulu“, care in fondu este acelasu lucru. Asia o facura si diplomatii adunati in areopagulu din Berlinu. Dupa ce au declaratú resbelu ratiunei, bunului simtiu si moralei si dupa ce au probatu prin decisiunile loru, ca dreptulu gintiloru este o utopia a filosofiloru fantasti, au incheiatu unu asia numitu tractatu, facéandu-si fiacare din ei iesuitic'a reservatiune mintala, ca la cea mai de aproape ocasiune ilu voru sfasia si voru preface pretiosulu pergamentu pe care au fostu scrisu, intr'o bucata de maculatura, buna pentru de a fi pastrata in museele diplomatice, numite archive ale statului.

De abea au trecutu patru luni de dile dela incheierea tractatului dela Berlinu si elu astadi in a cincea luna a esistentiei sale este dejá unu actu diplomaticu, ce nu mai are nici-o valóre actuala, ci celu multu istorica. Dara nici nu potea fi altcum. Basatu pe fictiuni false, pe arbitrariu si immoralitate, si preparatu pentru situatiuni neecsitande si imposibile, elu din nascere sa fortiata a fostu unu copilu mortu. Dejá in Macedoni'a s'au datu primele salve, care anuntia inceputulu ceremoniei funebrele a ilustrului repaosatu, care in scurt'a si hecticós'a sa viatia a purtatu numele de „Tractatulu din Berlinu, dela 13 Iulie 1878.“ Nu va dura multu si bateriele muzicale iesite din oficin'a Krupp, concentrate intr'unu orchestru funebralu grandiosu ii voru canta latinesculu „Requiescat in pace!“ acompaniatu de jalniculu choru alu diplomatiloru. Dupa aceea va urma marele Sabatu infernalu si diabolicu alu conflagratiunei orientale.

Nemultumire generala, inarmari si pregatiri de resbelu febrile in tóta Europ'a, o atmosfera inna-

busita si incarcata cu fluide electro-magnetice, carora nu le trebue decâtu numai o singura schinteia, pentru ca se esplodese, — acésta este situatiunea actuala a Europei, creata ei prin tractatulu dela Berlinu, gratia multu invidiatei arte a doctoriloru-diplomati.

Camilu.

La situatiune.

De si parlamentulu din Vien'a s'a intrunitu in sesiune ordinaria si prin urmare conformu usului adoptatu a fostu deschisa fara mesagiu de tronu, totusi deputatulu Kopp ceti si depuse pe més'a presidiului unu proiectu de adresa motivata chiaru in prim'a siedintia a acestei sessiuni, care a fostu a 400 siedintia a periódei legislative a acestui „lungu parlamentu“. Acelu proiectu de adresa, care a fostu subscrisu de o grupa numerosa de deputati recrutati din mai tóte fractiunile si cluburile esistande ale parlamentului, espune tristele ei consecintie si se róga de M. S. imperatulu, ca se puna capetu criticeii si gravei situatiuni in care se afla monarchi'a. Ascutisiulu adresei este indreptatu asupra ministrului de externe comitele Andrassy si a fatalei sale politice. Parlamentulu au ascultatú cu multa seriositate si mare interesu acelu proiectu de adresa, si ca proba ca i au datu inportanti'a cuvenita, au si alesu o comisiune care se-lu esamineie si apoi se raportedie parlamentului.

Revelatiunile diariului „Tagespost“ din Gratz relative la marturisile facute de catra fostulu ministru-presiedinte principele A. Auersperg despre coruptiunea pressei opositionale si yenalitatea deputatiloru antigubernamentali, au fostu adusa pe tapetu de catra deputatulu Schönerer, caruia iau succesu a produce o sensatiune mare, a da locu unui incidentu scandalosu intre densulu si presiedintele parlamentului Dr. Rechbauer, care s'au aflu in demnatu se apere pe absentulu ministru-presiedinte si se dea cea mai formala desmintire celoru espuse din partea deputatului Schönerer. Incidentulu se terminá prin acelu paratoneru espeditivu, practiculu si adoptatu in parlamentele servile, de a nu discuta cestiunile incomode si indiscrete, ci a trece preste ele puru si simplu la ordinea dilei. Asia se intemplá si in casulu acesta. Ordinea dilei se primi cu tóte voturile contra 19. Fórté semnificativa si caracteristica este inpregiurarea, ca atatu press'a gubernamentalá, catu si cea opositionala se ferescu ca de focu se discute acea cestiune atatu de multu compromitiátóre si discreditóre pentru prestigiulu si demnitatéa pressei austriace. Tacerea acésta este destulu de elocenta si n'are lipsa de a mai fi comentata. Cineva tace, séu candu consimte, séu candu se simte culpabilu.

Baronulu de Pretis nepotendu forma noulu cabinetu isi au depusu mandatulu in manile monarchului si asia cris'a ministeriala s'au declaratú in permanentia. Paralelu cu cris'a ministeriala decurge si procesulu de descompunere a fostului mare partidú centralistu numitu „fidelu constitutiunei“, care dupa ce au contribuitu din tóte pote-

rile sale la crearea situatiunei anormale a monarchiei si la ruinarea finantiloru si a creditului ei, astadi se descompune in elementele din care au fostu compusa, pentru ca schimbându-si firma se se incerce a scapa de responsabilitate si metamorfosanduse se reapara éراسi pe scen'a politica subtú o noua firma luandu pos'a de salvátóre a situatiunei. Déca i va succede séu nu, acésta depinde dela ajutoriulu pe care va afla cu cale a i-lu oferi principele Bismark si dela dispositiunile monarchului. Se vorbesce fórté tare, ca parlamentulu va fi disolvatu si ca se va denumi unu cabinetu neparlamentaru, care apoi va escrie nouele alegeri. Acésta este si dorinti'a cechiloru, acaroru conducetoru dr. Ladislau Rieger petrece de vreo doue septemani in Vien'a pentru de a se consulta cu cercurile competente asupra conditiuniloru de inpacare si a partecipareii loru la lucrarile parlamentului centralu.

Pe candu decurgu acestea in Vien'a, in diet'a Ungariei s'au incinsu o lupta inversiunata intre opositiunea cosiuthiana si intre partisanii provisoriului ministru C. Tisza, Acésta partida, acareii tianta este revolutiunea, prin vorbitoriulu seu Ernest Simonyi formula unu actu motivatu prin care cere dela diet'a ca se se faca procesu intregului cabinetu alui C. Tisza, pe care ilu acusa a fi tradatu patri'a magiara si a fi creatu situatiunea actuala desperata. Intre alte puncte ale acusareii figurédia si acela, ca gubernulu unguerescu n'au datu ajutoriu Romaniei in contra Rusiei si ca dupa aceea n'au sciutu se impiedece ca acelu statu se devina independente, care inpreuna cu Serbi'a si Muntenegrulu amenintia si periclitédia esistenti'a, nu numai a monarchiei austro-ungare, ci in specialu integritatea regatului unguerescu. Avisu pentru filomagiari din Bucuresci, Iasi si de pe airea!

Fórté pretiósá este pentru noi Romanii marturisirea pe care o a facutu ministru-presiedinte provisoriu C. Tisza in siedinti'a dietei din 2 I. c. Strimtoratu de opositiune si invinsu prin logic'a faptelor si a necontestabileloru argumente ale opositiunei C. Tisza se vediu in fine necessitatu a recunósce: ca dieu, sistemulu dualisticu s'au adevéritu cá nepracticu, ca elu a facutu impossibila si ilusorie ori-ce unitate in politic'a esterna a monarchiei, dara róga pe deputatii, ca pana candu cu ajutoriulu factoriloru competenti nu se va afla unu mai bunu sistemu de guvernare, se sustiena sistemulu actualu, pentru ca déca nu — va veni centralismulu absolutisticu, de care D-dieu se padiés'a pe Ungari'a.

Acésta nici pentru noi, nici pentru celelalte nationalitati trantite la parete nu este o descoperire noua; din contra ea a fostu o convingere intima a tuturoru patriotiloru cu dorere de anima pentru esistentia acestei multu cercatei monarchii. Déca acuma unu C. Tisza ne da dreptate si confirma elu insusi ca ministru dualisticu de pe tribun'a dietei, ca dualismulu este unu sistemu gresitu si ruinatoru pentru monarchia, apoi pentru acésta marturisire i suntemu recunoscetori, pentru-ca ea ne póte servi ca cea mai autorisata legitimare a tientei corecte de resistentia passiva a natiunei romane.

Asupra acestei cestiuni inportante vomu reveni catu mai curendu.

Ungari'a.

(Scandale mari in dieta.) In tierile constitutionalu lumea e dedata se asiste uneori la scandale parlamentarie, dara scandale de care se intempla in diet'a Ungariei, sunt si remanu din cele mai rari si extraordinarie. Camer'a deputatiloru alésa din nou pentru unu altu periodu de trei ani, se parea in primele dile dupa deschidere cá ar avea o fisionomia paciuita si calma. Dara parerea insiela. Dela 30 Octobree incóce se porni fortun'a, care in 2 Novembre ajunse la culme. In acea di br. Blasius Orbán incriminá pe maioritatea deputatiloru alesi din Transilvani'a, cá ei aru fi fostu alesi prin cumpararea voturilor; cá-ci gubernulu a trimisu anume in la Ceanu-mare, adeca la dn. Ladislau Tisza fratele ministrului, care e proprietariu in acea comuna, sume fórté considerabili, éra redactorulu dela „Magyar Polgár“ din Clusiu, si P. Moritz au fostu insarcinati a duce si inpartii sute de mii prin tíera pe la agentii ministeriali in diverse tiensturi. Audiendu acestea deputatulu Ernest Simonyi, dise intre altele, cá daca acus'a lui Orbán este adevérata, adeca voturile au fostu cumparate cu bani, atunci acei deputati ardeleni cá calcatori de legi si inferati nu potú se ocupe locu in dieta si nici cá trebue se fia suferiti acolo, daca nu se curatia de acea crima. Atunci Lad. Tisza irritatu fórté, declará pe Orbán de calumniatoru

VII.

— Francino! Francino!

Seniorii acestia sunt nerabdatori, fetitio. Cu patulu puscei, baronulu Roger lovi usia, care se deschise de totu . . .

— Si baronulu Roger intrá?

— Nicidecum!

— Nu? atunci Francina era buna la sufletu, asia de buna ca D-dieu o padia, me prindu?

VIII.

— Ai cástigatu. Buna la sufletu, da, asia e, si apoi fiindu ca mai era unu firu in dreptulu usiei, unu lungu firu argintiu, firu de paiangenu ce ondula in ventu, unu firu alu Feciórei . . .

— Tata, pe mine, acésta nu m'ar inpedeca de a inainta.

— Cu tóte acestea, Roger se opri si privi firulu ce flutura ér' sirsitulú ilu perdeá din ochi.

IX.

Si bunulu preotu don Bertrand avú tempu se sosésca, asudandu, suflandu greu, dicendu mereu: Roger! Roger!

Tienea in mana celalaltu capetu alu lungului firu ce'lu condusesse prin labirintulu poteciloru.

— Féta draga, credi tu ca de giaba ar tórcé Fecióra?

X.

Bunlu preotu zimbi candu vediu pe baronulu Roger.

— Monsenioré, dise elu, poti se intri acum.

Francina, rosia ca o cirésia ce e aprópe a se cóce, aduse doue blide cu lapte. Déca ai scii càtu era de frumósá!

Bunulu preotu mai dise, cá-ci betranii dicu multe, si atátu mai bine:

— Bogatulu datoresce respectu celui seracu, monseniore.

XI.

Baronulu Roger cugeta:

— Eu sunt celu seracu.

O gasia atátu de bogata cu ochii ei albastru si perulu ei galbenu — cenusiu!

XII.

Intorcendu-se, càtu tienu drumulu, bunulu preotu povestea:

— Monsenioré, Genoveva torcea pe délulu Nanterrei, nu departe de Paris marele orasiu.

Attila, Biciul lui D-dieu, voi se tréca, dar nu potú. Parisulu fu scapatu prin firulu Feciórei. Cugeta la acésta, monsenioré.

Baronulu Roger se gandeá la ochii albastru ai Francinei.

XIII.

— Monsenioré, la Domremy, Ioana torcea.

Anglesulu, biciulu ómeniloru, cauta ánima Francinei spre a o smulge.

Ioana goni pe Anglesu. Firulu Feciórei scapá Franci'a.

— Francino! cugeta baronulu Roger. Perulu auriu alu Francinei!

XIV.

In ór'a aceea, Francina, inca palida si cu ochii plecati, se juca cu firulu de argintu, firulu de paiangenu.

Ea ingenuchiá inaintea icónei sfantei Fecióre si murmurá:

— Multiurescu, dulceá mea mama. O se se in-tórca elu?

XV.

— Dta care scii tóte, don Bertrand, tutorele meu, intrebá baronulu Roger, adevérata e istori'a acelu rege ce luá de socie o pastoritia?

Don Bertrand respunse:

— Nu, e o fabula.

Roger se intristá de mórte, si bunulu preotu adaogá:

— Ei bine! da, asia e, dar regele era maiorenu, cá-ci inplinisé douedieci si unu de ani.

(Va urma.)

infamu, daca nu va documenta acusele sale. Orbán inse in locu de a'si retrage acusele, tocma din contra, se obliga a le documenta de ajunsu in una din siedintiele următorie. Aci dara este angageata nu numai onórea si caracterulu deputatiloru incrinati, ci si alegatorii ardeleni din maiortate, compromisi greu, anume si acei alegatori romani din comitatulu Huneadorei, din Alb'a-Iuli'a, Fagarasiu, Gherl'a, Nasaudu, S.-Sebesiu etc., pe unde au alesu deputati de partid'a ministeriale, prin urmare sunt datori a se apara si a nu suferi se prinda scórtia rusínea pe feciele lor.

Romania.

Bucuresci, 9/12 Octobre, 1878.*) (Coresp. partic. a „Observatoriului.“) Ve promisesemu a ve tramite o descriptiune a dilei de ieri. Dar' se nu credeti ca se póte descrie diu'a de ieri. Ea nu póte decatu a fi vediuta; pentru-ca ce péna ar potea de scrie sentimentele de cari eram animati, entusiasmulu ce ne a coprinsu in tocmai ca o flacara atitiata de vijelii, candu Voda s'a aretat sub arculu de triumfu?

Dar' éta ca incepu naratiunea mea de la jumetate; asia face si unu copilu care vediendu inaintea sa o multime de jucarii, care de care mai frumóse, nu scie pe care se o aléga.

Pe la 11 óre am trecut pe la arculu de triumfu, in faci'a caruia erau radicate in semicercu, taiatu la mijlocu de siosea, o estrada, unu amphiteatru, érá impartitu in mai multe loge séu tribune, logi'a Dómei, a crucei rosíe, a diplomatiloru, a diaristiloru, cea publica etc. Lumea se indesa din tóte partile, logele debordau. Am trecut inainte spre Banés'a, unde era radicata o estrada acoperita cu covóre negre si rosii si unde mitropolitii incongiurati de inaltulu cleru avéu se oficiadie serviciulu divin. In faci'a estradei erau asiediate in forma de unghiu dreptu tunurile luate dela Turci; ele erau inpodobite cu ghirlande si purtau placi aretatátóre de loculu unde au fostu luate: 10 la Plevn'a, 10 la Opanezu, 9 la Smérdanu, acestea erau tunuri mari de campu, tunuri Krupp de otielu si de bronzu. Apoi 10 tunuri de bronzu, de munte, luate la Plevn'a.

La fie-ce coltiu alu estradei era cate a mortiera — Mórser — de unu calibru asia de mare, ca mi-am potutu бага capulu de totu in ele.

Ele sunt de diferite marimi, 2 cele mai mari au unu diametru de 2 decimetre, éra cele mai mici au unu diametru de 1/2 decimetru.

Armat'a ce avé se defiledie era asiediatá érási in semicercu, in ordinea in care avé se defiledie, frontulu era spre estrada. Am uitatu se ve spunu, ca langa tunurile de munte erau 8 drapele, trofee, unulu mare rosíu cu o semiluna mare, purtandu o stea; altulu totu asia de mare verde, alte 3 erau mai mici rosii, unulu galbenu si 2 mai mici.

Pe la 12 óre a venitu Voda, urmatu de unu stralucitu statu majoru, in galop, pe dinaintea frontului; elu fu primitu cu lungi urale de catra armata si poporu ce se adunase intr'unu nuneru cum n'am vediutu decatu póte la venirea Imperatului Alesandru. Se urca apoi pe estrada, unde fu primitu de mitropolitii.

Peste pucinu vení si Dómn'a si serviciulu divin se incepu.

Acestu serviciu a duratu pré multu asia, ca lumea dela arculu de triumfu era inpatienta de a vedé cu o ora mai 'nainte pe Voda cu armat'a.

In urma dupa terminarea serviciului divin se puse crucea trecerei Dunarei la tóte drapelele regimentelor ce fusesera in Bulgari'a, precum si Stéu'a Romaniei la drapelele regimentelor.

Cele mai rupte drapele erau ale regimentului alu 13-lea de curcani si alu 4-lea de linia si alu 2-lea de venatori.

La arculu de triumfu in tempulu acesta fusesera adusi ranitii, cari nu potéu ambla multu pe josu, cu nisce trasuri brasiovenesci. Ei fura asiediatu intr'unu locu rezervatu anume pentru ei. In cateva minute se strinsera doue palarii pline cu bani, cari li se inpartira indata.

La 2 óre unu vuietu departatu, dara ce devenia din ce in ce distinctu, ne atrase atentiunea; strigatulu: vine, vine, se audia producédu in lume o miscare de scaune si picóre, cautandu fia-care a se inaltia, pe candu anim'a baté a se rupé. In fine, Voda urmatu de statulu seu majoru appare; inainte chiaru de a intra sub arculu de triumfu unu vuietu de urale isbucni din piepturile nóstre; Traiéscá Mari'a Sa Carolu, traiéscá armat'a, traiéscá Romania libera, traiéscá rege-

le seu. Ura, ura, ura; tóte acestea nu se mai sfirsiau. Se ve spunu dreptu, déca ai prinde unu regimentu intr'unu momentu de entusiasm asia cum eram noi atunci, ar invinge o armata, ar lua redutele cele mai infricosiate, séu ar muri pana la unulu.

Mai multe discursuri fura tienute, discursuri pe care le veti ceti in diarie, dara pe care eu nu le potéu audi, d'abia d. C. A. Rossetti candu vorbea, se audia cate unu cuventu mai sonor.

Voda insa candu a respunsu, si surdii voru fi auditu. Inchipuitive ce tare trebeu se fi vorbitu elu.

Si cu ce entusiamu vorbea, insusi cu ce foca, cu ce ánima?

Atunci entusiasmulu a ajunsu la culme; credu ca de se mai cerea ceva, eram in stare se ne culcamu inaintea picóreloru cailoru. Nici-odata noi nu avuseramu ocaziune se audimu pe Voda vorbindu cu atatu focu, cu atata entusiasm; elu imediatu s'a manifestatu prin resunetele de aplause si urale.

Coróne, buchete, flori incepura a pica mai greu ca grindin'a.

Voda capeta acolo vre-o 14 coróne, pastra una pe dupa gütu, si una de bratiu, una la manerulu sabiei si unu buchetu in mana; celelalte le puse la Dómn'a in trasura.

Catu trecura statulu majoru si ranitii, florile ploua, toti isi avura cu prisosu partea, au fostu soldati cari raniti au capetatu coróne de cate 100 séu 200 franci una, cu panglici late de faille.

Si intr'adeveru imediatu dupa Voda au defilatu ranitii, ei au facutu o impressiune din cele mai emotionátóre, in care totusi bucuri'a dómnia; bucuria ca acesti ómeni din alu caroru corpu se scosese glóntiele inamicului, alu caroru sange au stropitu campiile Bulgariei, totusi sunt in viatia cea mai mare parte nu schilodi, ci buni cei mai multi de a lua din nou arm'a. Erau literalmente coperiti cu flori, si continuu pe Podulu Mogosioie séu acuma calea Victoriei, li se aruncara flori si coróne.

Eu am privitu defilarea dela Palatu. Dóue óre si jumetate a trebuitu pana se tréca tóta armat'a. In fine la 4 si 1/2 lumea a inceputu a pleca, ostenita, de óre ce toti erau pe strade dela 10 de deminéti'a.

Sér'a orasiulu a fostu iluminatu. Voda s'a plimbatu in trasura cu Dómn'a; mai pe séra muzicele regimentelor ce erau in Bucuresci (7) au venitu la Palatu cu tortie si lampióne, unde au cantatu vre-o 2 óre. Apoi M. M. L. L. au plecatu din nou pe podu, s'au dusu pe la statu'a lui Mihaiu, unde gradin'a botanica era luminata á giorno. Aci s'au datu artificii, focuri bengale. De aci Voda cu Dómn'a s'au dusu la teatru, unde era o representatie populara data de Primaria.

Societatea academica romana.

Sesiunea anului 1878.

(Urmare.)

Siedinti'a dela 13 Septembrie.

Comisiunea insarcinata a cercetá partea administrativa a reportulu delegatiunei, anuntiandu, ca e gat'a a depune raportulu seu, D. Caragiani 'lu citeste. Se propune a se votá conclusiunile comisiunei in totalu. D. Romanu si d. Sturdza propunu, cá se se iá conclusiunile dupa capítóle si se se voteze pe róndu. Se procede dupa acésta ordine.

La Capitolulu I. d. Hodosiu cere rectificare la asertiunea relativa la istori'a imperiului otomanu de d. Cantemiru, fiindu-ca acésta opera esindu de sub tipariu astadi, s'a si adusu spre a se distribui primele exemplarie la membri. Societatea iá actu de acést'a si apróba conclusiunile comisiunei.

La capítolulu II. d. Sturdza dá lamuriri detaliate asupr'a acuisitiunei deloru 200 monete cumperate dela d. Dobozki; arata importantia lor si motivele pentru cari au avutu recursu la delegatiune spre a cere o suma mai mare, decatu acea prevediuta prin budgetu. — D. Romanu si d. Sionu arata, ca votulu societatiei trebeu se fia categoricu, ca adeca incuviintiezá nu numai sum'a, care s'a datu pana acum, dér' si transactiunea intréga facuta cu d. Dobozki. D. Odobescu esplica, ca la acésta transactiune sunt solidari nu numai membrii delegatiunei, ci si acei ai societatiei, cari au fostu convocati spre consultatiune intru acést'a. — Societatea dupa aceste lamuriri consultata, apróba transactiunea facuta cu d. Dobozki si recomanda comisiunei budgetarie a o avé in vedere la elaborarea budgetului; totudeodata se asociaza a se adresa cuvenitele multiamiri prea Santiei Sale episcopului Melchisedecu pentru donatiunea manuscriptelor banului Varnavu, Inaltimei Sale regale Domnitoriului pentru opulu „Histoire de la Céramique“ daruite societatiei, si fratiloru si suroriloru Hurmuzake pentru portretele regretatiloru colegi ai societatiei Eudoxiu si Alexandru.

La capítolulu III mai antaiu d. Maniu relatéza, ca unulu din processele societatiei si anume acelu cu epitropi'a repausatului V. Mateescu, s'a cautatu la 5 ale curentei si s'a castigatu la prim'a instantia; ér' celu cu epitropi'a bisericeii santei Vineri este pe cale de infa-

cisiare la 27 ale curentei. Er' asupr'a punctulu de dictionariu si glossariu membrii comisiunei de revisiune dau o relatiune succinta despre cele ce au lucratu in cursulu anului. Relatiunea acést'a inse nepotendu satisfac pe toti membrii societatiei, comisiunea a promis a supune unu raportu speciale.

La capítolulu IV societatea se unesce cu comisiunea, spre a esprime delegatiunei multiamirile sale pentru activitatea, zelulu si mesurile intielepte, cu cari au administratu interesele societatiei, si totodata a esprime gratitudinea sa comitetului de priveghiare alu cassei de depuneri si consenmatiumi pentru lad'a mare de feru, ce a binevoitu a daru societatiei.

Dupa acestea se reguléza ordinea de di pentru siedinti'a de a dou'a di, destinata a fi deschisa publiculu in modulu urmatoriu: 1. D. Stefanescu va comunica o relatiune asupr'a unei descoperiri paleontologice. 2. D. Quintescu va ceti raportulu asupr'a probelor de traductiuni din Pliniu, venite la concursu. 3. Comunicatiunile sectiunei istorice asupr'a diverselor lucrari ce i s'a recomandat.

Vice-presiedinte, G. Baritiu.

Secretariu ad hoc, G. Sionu.

(Va urmá).

Sciri diverse.

(Necrologu.) Mari'a Pop'a nasc. Neagoe ca socia, in numele seu, alu fililoru sei: Aureliu, Alesandru, Georgin'a si Matild'a, — alu fratiloru respective sororiloru: Alesandru cu soci'a sa Elen'a, Nicolau, Dr. Ioanu Neagoe cu soci'a Veturi'a, veduv'a Francisc'a Baritiu si Emil'a cu sociulu seu Basiliu Albini, ale nepotiloru Iosifu si Simeonu Pop'a, precum si in numele numerosiloru consangeni si amici, anuncia cu ánima plina de doliu, cá: Georgiu Popa, candu-va proprietariu mare, membru fundatoriu alu asociatiunei transilvane romane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu si cive alu acestui opidu, — a repausatu in Domnulu, in urm'a unui morbu acutu de plumani, in 31 Octobre la 7 óre sér'a, in alu 56-lea anu alu etatei, ér' alu fericitei casatorie alu 21-lea, prevediutu cu S-tulu Sacramentu alu penitentiei si cu merindea vietiei eterne. Remasitiile-i pamentesci s'au asiediatu Sambata in 2 Novembre st. n. spre repausu in Cimeteriulu gr. c. din pratulu din diosu. Fia-i tieren'a usióra si memori'a eterna! — Blasiu, in 1 Novembre 1878 st. n.

(Culesulu viiloru) in tóta Ungari'a si Transilvani'a a fostu favorisatu de tempu frumosu. Cantitatea mustului produsu a fostu preste totu multumitóre; nu asia si in privintia calitatiei, care este mediocra, din caus'a ploiloru celoru multe. Cu tóte acestea vinulu din anulu acesta va esi de si usioru, dara totusi bunisioru. Pretiulu variadia intre 80 cr. pana la 1 fl. 20 de vadra.

(Tempulu si tergurile.) Tempulu a fostu bunu. Semenaturile si ogorirea locuriloru s'au facutu preste totu. In 4 l. c. au caditu aici prima zapada. — De vreo doue septamani tergurile de septamana din Sibiu sunt fórte bine frecventate. Dara sunt mai multi vendatori decatu cumperatori. Pretiulu cerealielor este scadiutu tare. Inbuldiéla ce se observa la aceste terguri, ne póte servi ca proba, ca esecutorii de dare devóltá o energia mare prim comunele rurale, ca si prin orasie. Sirmanulu economu trebeu se-si vendia productele sale fara pretiu, pentru ca platindu darea se póta scapa de vecsatiunile esecutiuniloru.

(Mortii si ranitii romani). — (Continuare.) La Sencoviciu (Bandin-Ogiac) in 21 Septembrie, din regimentulu Iosifu nr. 37, au muritu: infanteristii Costa Vidicanu, Vasilie Ardeleann, Flore Vancu, Tóderu Side, Nutiu Lele; s'au ranitu conductorulu Juonu Flore, sergentii Ioanu Papp-Szilágyi, G. Todinca, conducatorii Mihaiu Radu, Ioanu Balasiu, Juonu Pinte, Petru Oradanu, Samson Bochisiu, infanteristii Juonu Pume, Petru Jovannu, George Mosiu, Flore Popu, Onutiu Simutiu, Tóderu Tege, Flore Tirpa recte Chirpe, Juonu Ursutiu, Petru Borsa, Iosifu Ilutia, George Muiene, George Gligoru, Juon Ciuciu, Micula Szabó, George Burdeanu, Gavrilu Bondaru, Tóderu Bojin, Ioanu Urdásiu, Mihaiu Sérbu, Teodor Caba, Andreiu Cupasiu, Iosifu Bancia, Juonu Bau, Juonu Vanetiu, Tóderu Ille, Petru Opre, Juonu Mutiu, Mitru Dunga, Flore Popa, Mihaiu Sfete, Alesandru Boitor, Vasilie Devanu, Ioanu Nica, Petru Motiu, Tóderu Laza, Simeonu Mosa, Ioanu Avramu, Mihaiu Coste-Haica, Nutiu Secara, Ioanu Avramu, Vas. Bordasiu, Juonu Botto, Gabr. Blagutia, Lupu Craciunu, Iosifu Cosanu, Valentinu Moldovanu, George Morgovanu, Craciunu Rusu, Mitru Selagianu, Vasilie Criste, Pavel Matitia; s'a perditu infant. Flore Bulzanu. „Familia.“

Statutele societatii maistriloru caltiunari din Lipov'a.

Notariulu se alege prin comitetu, cu votu secretu, alegorea apoi are a o apróba „adunarea generala.“ Notariu póte fi si alta persóna, care nu e membru alu societatii, si pentru afacerile sale, va fi remuneratu din fondulu societatii.

Notariulu:

a) pórtá protocolu in siedintiele comitetului si alu le adunarii generale, din cari la cei interesati da estrase, apoi propune causele, si:

b) pórtá catalogu despre numerulu si numele membriloru societatiei, induce pe cei intrati si sterge pe cei repasiti.

c) deplinesce decisiunile societatii si causele curente, dupa indrumarea presiedintelui, cum si corespondentiele de lipsa.

d) pórtá protocolu despre iuvetiaceii si sodalii aplicati la membrii societatii, si la póft'a celoru interesati se intrepune pentru sustinerea conditiuniloru si obligamintelor, la cari s'au supusu.

La casu de impedecare, comitetulu se va ingriji de substituire.

*) Intardiata din lipsa de spaciú.

§. 10. Casariulu se alege prin comitetu, cu votu secretu, pe 3 ani. Casariulu percepe si eroga din banii societatii dupa prescisele §§. 18—23.

Pentru averea societatii elu girédia, cu averea s'a.

§. 11. Adunarea generala ordinaria, mai alege cu votu secretu 3 controlori (comisiune de contabilitate), cari au detorinta a privi preste chivernisirea baniloru si portarea regulata a diureloru. Ei ori candu potu s'contrá cas'a. Daca afla vre o scaderu ori negrigintia, din care ar poté ocure daune societatii, — au datorintia a infuintia la comitetu, éra daca reulu ar ocure dela comitetu, au a pretinde conchiama adunarii generale, si daca presiedintele ar denegá acésta, comisiunea de contabilitate (controlorii) conchiama siedintia comitetului, respective adunare generala in numele seu.

§. 12. Advocatulu, se alege prin comitetu, cu votu secretu. Elu pórtá causele de dreptu, ce atingu societatea, si esoperédia pe calea administrativa, ori judecatorésca, — pre bas'a legii de industria, tóte avantajele potincióse.

Despre activitatea sa rapórta la Comitету, si cu aprobarea adunarei generale — pentru servitiile sale, primesce remuneratiune cuviinciósa din cas'a societatii.

§. 13. Comitétulu se compune:

afara de presiedinte, vice-presiedinte, notariu si controlori, din 12 membri, cari se alegu in adunarea generala ordinaria pe 3 ani cu votu secretu, din cari $\frac{1}{3}$ in primii doi ani repasescu prin sórte, dar potu fi realesi.

In periodulu de 3 ani, locurile vacante se deplinescu, in cea mai de aprópe adunare generala.

§. 14. Comitétulu tiene in tóta lun'a siedintia ordinaria, ér de cate ori cere lips'a, siedintia straordinaria si agendele de pertractatu, odatu cu conchiama — membriloru — se si oficialii. Pentru decisiu validu, socotindu — se si oficialii, se recere maioritaea membriloru. Daca nu s'au intrunitu membrii in numeru recerutu, in restempu de 8 dile se conchiama siedintia nóua, in care se decida afacerile fara contu la numerulu membriloru.

Membrulu, care remane dela siedintia de 3 ori dupa olalta, fara a se legitima, se considera de dimisionatu, si loculu lui de vacantu.

§. 15. Cerculu de activitate alu comitetului este: a) a decide despre primirea ori eschiderea membriloru societatii, conformu §§. 3 si 4.

b) a face proiecte amesuratu §. 1. pentru regularea fondului si a intreprinderiloru comune, si acelea a le substerne adunarii generale.

c) a nesuá in totu anulu, ca in „juriulu de pace“ sa se aléga unu numeru egalu de membri si dintre sodali.

d) a croi conditiuni speciali, la alegerea oficialiloru, si a grigi ca casariulu se aiba destula hipoteca (garantia). A esamina indolentia ce ar observa din partea oficialiloru, si casualminte la propunerea controloriloru; mai departe a ingrigi, ca aretarile lunari despre correspondintia si starea casei, se se pórté cu acuratetia.

Mai stá in dreptulu si datorintia comitetului a suspinde pe casariu, pe notariu si pe avocatulu societatii, pentru negligintia in oficiu si abusuri, si a i inlocui prin alti, pana la adunarea generala cea mai de aprópe.

e) a prepara desbaterile (program'a) adunarii generale, anume: a face proiectulu de budgetu pe anulu viitoriu si a duce in deplinire decisiunile adunarii generale.

f) controversese escate din lips'a de lucru a le esamina, si a esoperá lecuirea acelor'a.

g) a ingrigi si priveghiá, pentru instruirea invetiaceiloru de maestria.

h) preste totu: a nesuá in totu modulu pentru ajungerea scopului societatii, ér pentru unele ocupatiuni speciali, in casu de lipsa, a statori comitetu separatu, apoi: pentru acoperirea recerintieloru societatii a asemná sumele de lipsa, intre limitele budgetului.

Protocólele siedintieloru comitetului, le subscrui: presiedintele, notariulu, unu membru alu comitetului si unu controlorulu. Comitétulu — si statorése procedur'a s'a de desbateré. (Va urma).

Recensiune literara.

I. La tempulu seu am anuciatu aparitiunea opului:

„Amórea amicabila,“ tradusa de P. N. Simtionu. Acésta lucrare este classica in feliulu ei. Autorulu se vede a fi fórté cu capu. De ex. pe pag. 10 capitulu III cetimu din vorba in vorba:

Cuventulu amicu dupa etimologia, in limb'a germana „Freund“ se deriva dela „freuend“ (bucurandu) prin eliminarea vocalei „e“ (freuend-Freund) si compusu cu particéu'a „schafft“ póte dela vechiulu participiu alu verbului „schaffen“ (a procurá, castigá); Freundschaft (castigu de bucuria) ceea ce noi i dicemu amicetia dela „amicu,“ — va se dica ne-am procupsitu! in originalulu germanu, a statu derivarea etimologica a cuventului „Freundschaft“ (amicetia) dela o radecina germana, lucru prea naturale si acum autorulu romanu foranici unu scrupulu deduce „amiculu“ si „amiciti'a“ totu dela aceeasi!

Limb'a in care e compusu opuscululu este o limb'a culta, sublímá in catu in multe locuri, numai autorulu o va poté intielege. Intre altele gasimu cuvinte cá: discurgu, necunosibila, mirabilitatile, grigebila, veridealizare si alte multe fórté originali. Autorulu presupunendu pe dreptu, ca nu tóte cuvintele din cartea sa voru fi intielese de cetitori, la fine adauge unu „Registru alfabeticu de cuvinte mai nóue impreuna cu explicatiunea loru populara.“

Cá proba de eruditiunea autorului vomu reproduce din acestu „registru“ cateva exemple:

„Amabilitate, vrednicia de iubire, dragostire. Ambiguitate, dóue intielesuri.

Antecesa, o propusetiune inainte mergatóre.

Aproba(-re) a privi unu lucru de bunu, a ingadui.

Artificiu, unu lucru facutu cu maestria.

Bagatelu, unu lucru micu.

Calculare, socotéla in capu.

Celebrare, a face unu lucru in modu serbatorescu.

Certitudine, de buna séma.

Cincumspectiune, bagare de séma impregiuru.

Conscientiositate. numele insusirei cunoscintiei de sine.

Curiosu, ceva doritu de auditu si veditu.

Discretiune, padirea tacerei lucruriloru ascunse in amblare si vorbire cu ómeni.

Fanaticu, aplecatu spre credintia preste mesura pana la fantasia.

Fichicu, ceea-ce se tiene de sufletu.

Fisicu, tienetoru de trupu.

Frivolu, cutezatoriu.

Implorare, chiamare prin rogatiune cátre D-dieu.

Neresistibilu, ceea-ce nu mai este de a se poté inpotrivu.

Nuri, atragere placuta din totu simtiulu.

Restituire, resplátire pentru o facere de bine.

Technicu, ceea-ce e facutu cu maiestria.

Umanitate, prietenia de ómeni.

Veridealizare, a face o idea adevérata.“

Aceste nu sunt unicele „mirabilitati“ (ca se vorbimu cu dictionariulu autorului) de ace'a l'amu consultá se faca mirabilitatea si mai antaiu sesi indrepte registruulu ~~de~~ limbei romane, cá-ci, altmintrea, va remané cá modelu de absurde.

Petra Petrescu.

Cu Nr. 80 alu „Observatoriulu“ s'au inceputu unu nou abonamentu pe tri-luniulu Octobré—Decembre st. v.

In capital'a Bucuresoi „Observatoriulu“ se póte abona la librari'a d-lui Szöllösy, Piatia Teatrului.

Pretiiurile cerealieloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

5 Novembre in Sibiu:

Gráu, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	5.40—6.20
Gráu, amestecat	1 „ „	4.50—5.10
Secara	1 „ „	4.—
Papusiuiu	1 „ „	3.10
Ordiu	1 „ „	4.50—5.—
Ovesu	1 „ „	2.——2.40
Cartofi	1 „ „	1.75—2.25
Mazare	1 „ „	4.50—5.—
Linte	1 „ „	5.50—6.—
Fasole	1 „ „	4.50—5.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „	35.—
Untura (unsóre topita)	50 „ „	30.00
Carne de vita	1 „ „	36—48
Oua 10 de	1 „ „	—20

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 2 Novembre

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.58 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.39 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.95 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcésca	„	11.— „
Moneta austr. de argintu 100 fl.	„	100.— „

Castigulu celu mare

event. de

375,000 Marci.

Anunciu

de

Norocu !!!

Castigurile

sunt garantate

de Statu.

Invitare la participarea

sortilor de castigu

alu marei loterie de bani, garantata de Statulu Hamburg, in care castigurile sicure trebuie se fia de preste

7 milióné 790,000 Marce.

Castigurile acestei loterie favorabila de bani, care conformu unui planu ficu cuprinde numai 82,500 losuri, sunt urmatórele si adeca:

Castigul celu mai mare este eventualu de: 375,000 Marce.	
1 Premiu de 250,000 Marce	304 Castiguri à 2000 Marce
1 Castigu à 125,000 Marce	3 Castiguri à 1500 Marce
1 Castigu à 80,000 Marce	10 Castiguri à 1200 Marce
1 Castigu à 60,000 Marce	502 Castiguri à 1000 Marce
1 Castigu à 50,000 Marce	621 Castiguri à 500 Marce
1 Castigu à 40,000 Marce	37 Castiguri à 300 Marce
1 Castigu à 36,000 Marce	675 Castiguri à 250 Marce
3 Castiguri à 30,000 Marce	40 Castiguri à 200 Marce
1 Castigu à 25,000 Marce	36 Castiguri à 150 Marce
6 Castiguri à 20,000 Marce	22850 Castiguri à 138 Marce
6 Castiguri à 15,000 Marce	10 Castiguri à 135 Marce
1 Castigu à 12,000 Marce	1950 Castiguri à 124 Marce
24 Castiguri à 10,000 Marce	75 Castiguri à 120 Marce
2 Castiguri à 8,000 Marce	4 Castiguri à 100 Marce
3 Castiguri à 6,000 Marce	3450 Castiguri à 94 Marce
31 Castiguri à 5,000 Marce	3950 Castiguri à 67 Marce
61 Castiguri à 4,000 Marce	35 Castiguri à 50 Marce
4 Castiguri à 3,000 Marce	3950 Castiguri à 40 Marce
	3950 Castiguri à 20 Marce

Aceste castiguri ajungu in 7 serii in pucine luni la o tragere sigura.

Prima tragere a castiguriloru este ficata oficiosu si costa intregulu losu originalu numai 3 fl. 40 cr. v. a., unu diumetate de losu originalu numai 1 fl. 70 cr. v. a., unu patraru de losu originalu numai — fl. 85 cr. v. a.

Aceste losuri originale garantate prin Statu, (s'ra nu promesse oprite) se espedésa pre langa tramitarea francata a pretiului, chiaru in cele mai indepartate regiuni.

Fiacare participatoru primesce fara ca se me provóce dela mine gratis pre langa losulu seu originalu si planulu originalu provediuru cu marc'a Statului si indatu dupa tragere si list'a oficiosa a trageriloru.

Platirea si espedarea baniloru castigati la interentii se face din partea mea directu, promptu si cu cea mai mare discretiune.

Orice comanda se pote face simplu prin asemnatiune — mandate — de posta.

Se se adresese deci cu tóta increderea comandele relative la tragerea apropiata, pana in

15. Novembre a. c.

la (49) 3—4

Samuel Heckscher senr.,

Banchieru si comptuaru de cambii in Hamburg.

The'a

antiarthritica si antirheumatica alui

WILHELM

curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurululu midlocu curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Vien'a, 7. dec. 1868.

Probata definitivu. Efecte exall. Resultatulu eminentu.

Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificari. Vien'a, 28 martie 1871.

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate partile intreguluu corpu si folosindu-o cá beutura departéza dintr'insulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si efectuluu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritici, reumatismulu, ból'a englezésca, si a altoru bóle invecchite incurabili, ale raneloru, cari puroiéza ne 'necatatu, ale bóleloru genitáli si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trupu si in fácia, ale peteloru, bubeloru si-philitice.

The'a acést'a au produsu rezultate forte favorabili mai alesu in infiatu de ficatu si de splina, cum si in greutáti hemoroidali, in doréri

de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, polutiuni, impotentie, scurgeri la femei etc.

Suferintele cum sunt bólele scrofulóse, infiatu'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la aceia, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midlocu domulu dissolvatoriu si promotoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlu Francisu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Wocheiner Feistritz (in Carniolia), 1 oct. 1872.

On. Dle! Mai am érási trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitóre de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midlocu excellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitóre de sange“ m'am convinsu de ajunsu de minunatulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitóre de sange cu receperea plátii prin posta. Cu totu respectulu

Ioanu Ieralá, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.

De asiú fi cunoscutu mai nainte poterea vindecatóre „a theei dtale antiarthritice, antirheumatice, curatitóre de sange“ asiú fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiú fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fora scopu pentru restaurarea

sanetáti mele. Pau' acum am trasu acestu midlocu nepretuitu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu a'mi tramite cu întórcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plátii. Cu totu respectulu

Josef Dilz.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872.

Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm“ precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner,

Nr. 43 in Klosterthal.

Preste puçinu va urmá continuarea epistoleloru de recunosintia, fiindu preste potiintia a le publicá dintr'odata pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiesca a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afóra pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificari.

Adevérata thea antiarthritica, antirheumatica curatitóre a lui Wilhelm, se póte trage numai din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitóre de sange in Neunkirchen langa Vien'a, séu din depozitele mele publicate prin diara

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparatu conformu instructiunei date de medicu dimpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limbi consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatu 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adevérata thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm se mai áfia in:

Sabliu la Frid. Thallmayer, comerciante.

Abrud: F. Tones & Comp.

Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zintz,

Dietrich & Fleischer.

Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.

Orastia: Carol Reckert, apotecariu.

Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.

Clasiu: Ad. Valentini, apotecariu.

Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.

Lechintia: Friedr. Scheint, apotecariu.

Feldióra (langa Brasiovu): Friedr. Folberth,

apotecariu.

Ilia, C. Hoffinger, apotecariu.

Osiorheiu: Max Bucher.

Sabesi, I. C. Reinhard, apotecariu.

Bai'a mare: I. Horacek, apotecariu.

Aiudu: August Binder, apotecariu.

Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.

Romanu (Moldova): Josef Dannffy, apotecariu.

Sedióora: Iosef B. Tentsch, comerciante.

Reghinulu s.: S. & I. Leonhardt.

Huniadóra: Fried. Acker, apotecariu.

Rosi'a: Ludw. Moldovan, apotecariu.

Oena (I. Sabiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu. (23) 23